

Delfinat. Es troba sobre el marge dret del Roine, al S. de Lió. Va ser una de les ciutats cabdals dels *allobroges* i centre del *pagus viennensis*, de gran importància estratègica en època romana. Era *Vienna* en un document de l'any 870.

15) *Vienne*. Riu francès afl. per l'esquerra del Loire. Neix a l'altiplà de Millevaches i travessa el Llemosí, el Poitou i la Tourenne. És *Vinhana* en forma occitana.

16) *Vianne*. Població de França, al dep. de Lot-et-Garonne, districte de Nerac, 3 k. al NE. de Lavardac, a la vora del Baise, afluent de Garona.

17) *Viane*. Població belga de Flandes Oriental, 5 k. al SE. de Grammont.

18) *Viana*. Llogaret del Nord d'Itàlia, al municipi 15 de Rivara, prop de Torino.

Descartem que es relacioni amb aquests el nom de la capital d'Àustria, que resulta d'una contracció germano-francesa del cèltic VINDÓBONA, d'etimologia ben distinta.

ETIM. L'ètimon probable és *BIANNA, pre-romà indoeuropeu, potser cèltic, però no es pot descartar que pugui pertànyer a una onada pre-cèltica. Pensem que mots com *pestanya* o *cabanya*, que semblen contenir el sufix ¹ -ANNA, tenen bona justificació en sorotàptic.²

L'ètimon que hem acceptat coincideix gairebé amb *VIANNA, d'on deuen venir els diversos parònims enumerats més amunt, estesos tots per territoris sembrats de vestigis cèltics: a la zona que grosso modo podem anomenar celtibèrica pertanyen el *Viana* de Navarra, en territori dels *berones*, i els noms localitzats a les províncies de Guadalajara i de Soria (3, 4, 5, 6), on estaven assentats els antics *pelendones* i *lusones*. El riu *Viaña* és en territori dels *cantabri*, ja una mica apartat del nucli central dels *celtiberi*. El *Viana* del p. j. d'Olmedo es troba també desplaçat respecte d'aquest nucli, apropant-se ja a la zona del cèltic del Nord-Oest. A la regió dels *gallaici* pertanyen *Viana* (prov. de Lugo), *Viana do Bollo* i *Viana do Castelo*. Al territori dels celtes del SO. de la Península Ibèrica pertany el *Viana do Alemtejo*. Els *Vienne* i *Vianne* francesos i el *Viana* nord-italià corresponen a regions de celticitat ben provada. El nostre *Bianya* no és tampoc lluny d'altres topònims ³ d'origen probablement cèltic.

En tot aquest corpus toponímic s'endevina una base comuna on alterna -ANNA amb -ENNA. És ben sabut que el goidèlic EN correspon a AN en britònic i part del cèltic continental, com a fruit de la *ŋ* indoeuropea. És versemblant que en el fons hi hagi comunitat essencial d'un radical indoeuropeu pre-romà. I és probable que aquí hagin poat alhora el cèltic (també el celtibèric) i el complex lígur-sorotàptic. X. T.

¹ De la celticitat del sufix -ANNA en parla Coromines en diverses ocasions. Recordem tan sols unes línies del *DECat*: «Hem de reconstruir, doncs, una base *RIKANNA, i essent cèltica l'arrel RIKa i essent pre-romà, i en particular cèltic, el sufix -ANNA, tot lliga. Cèltics són CAVANNUS > fr. *chouan*, CARCAN-

NUM, celtoïdes o almenys pre-romans *pestanya*, *lleganya*, *cabanya* (Zeuss, *Gramm. Celt.*, 774; i veg. *DCEC* IV, 1098c, *DECat* II, 366b12)» (*DECat* VII, 193a20, s. v. *Rega*). — ² En el cas de *pestanya*, la *p*- inicial va en contra d'un origen cèltic. Pel que fa a *cabanya*, pensem que Pokorny va parlar d'un origen il·liri i que Coromines afirma que es tracta «d'una entitat arqueològica típica de la cultura sorotàptica, dels Urnenfelder i els seus cementiris d'urnes» (*DECat* II, 366b25). *Lleganya* és un problema de resolució més difícil, però tot sembla indicar que hem de partir d'una base *lak- (cf. *DECat*, s. v.). Qui sap si no es tracta de la mateixa arrel testimoniada pel lituà *làkti*, i el letó *lakt* «leckend fressen» (cf. Pokorny, *IEW*, 653), llengües amb el lèxic de les quals el sorotàptic mostra gran afinitat. — ³ Cf. *DECat* VII, 193a31, s. v. *Rega*: «La península del Cap de Creus ha estat precisament assenyalada com un niu de topònims cèltics (o indoeuropeus pre-romans): *Peni*, *Talabre*, *Culip*, *Baussitges* (E.T.C. I, 221a), el mateix *Tavallera*, no lluny d'allí *Darnius*, *Navata*, *Bianya*».

Biar, va a l'article *Albir* (vol. II) *Biarach* (Serratella), V. *Beric* *Biarzo* (?), V. *Biert*.

BIARRA

Cap i península de ~, te. Portvendres.

PRON. MOD.: *biàra*, 1958, als pescadors i mariners de l'Escala; 1961, a Cotlliure, Banyuls etc.

DOC. ANT. 1292, *Biarra*, doc. de Cotlliure (Alart, *InvLC*, s. v.); 1292, *Biarre* --- *Biare* ---, altre del mateix lloc i any (ibid.); indata, del S. XIV: *la Torra de Biarra* (ibid.), s. v. *torra* amb sigla *Coll(iure)* 25; 1383: *Bierra* (doc. de Portvendres, *InvLC* s. v. *Biarra*); 1440: Sta. Quaterina de *Biarra*, una capella que hi havia hagut prop del Cap (Alart, *Not. Hist. Comm. Rouss.* I, 266); 1780, «cabo *Viarra* (Tofiño de S. Miguel, *Derrotero del Medit.*, p. 151).

Ponsich (*Top.* 53), troba 1321 *Turris de Biarra*; 1345: *Podium* de Biarra; 1504: *Capud de Biarra*; 1595, i confirma la cita de Sta. Caterina de *Biarra*.

La forma *Cap Béar* és recent, propagada abusivament pels mapes francesos, i nascuda segurament d'una deformació que hi farien els mariners de Bordeus, Baiona, Marsella etc., acostumats al nom de Bearn (que a Baiona es pronuncia *Biar*); i, poc conexeixors de les coses rosselloneses, ho escurçaven en *Bear*, ultracorregint *e* per *i*; d'aquí també la forma errònia d'algun rossellonès, que arriba a escriure *Cap Bearn* (J. Deloncle, *Vida Nova*, 1956, p. 51), forma totalment imaginària que confirma el frívol motiu d'aqueixa deformació, ben rebutjada per Alart i Ponsich.

ETIM. Ja la fesomia del nom i l'eloqüent terminació *-arra* revela que estem davant un nom d'origen ibero-basc; d'aquells pobles iberoides que s'estenien al llarg de la costa catalana del Nord, pel Rosselló i fins part del B. Llgd. (Enserune, BIDERRES). Som ben a la